

Károsítóhelyzet alakulása Zala megye, 2020.06.14-06.21.

Időjárás:

A múlt héten folytatódott Zalában is a csapadékos, változékony, szeles időjárás. Szinte majdnem minden nap hullott valamennyi eső (összesen: 36-40 mm között), amely megnehezítette a mezőgazdasági és növényvédelmi munkákat.

Gyakoriak voltak a szeles időszakok is emellett, amely helyenként a gabonák megdőlését okozta.

A minimum hőmérsékletek 11,6-14,1 fok, a maximumok 18,7-26,4 fok között alakultak (átlag: 14,2-19,4 fok).

A páratartalom továbbra is magas volt, sőt emelkedett, szinte mindvégig 80 % felett mérték a készülékek. A levélnedvesség időtartama a csapadékos napok körül 2-17 (!) óra között változott. A reggeli és esti órákban jelentős volt a páralecsapódás.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA, TAVASZI BÚZA

Növényfenológia:

Őszi árpa: sárgaérés.

Őszi búza: viaszérés kezdete-viaszérés.

Tavaszi búza: virágzás-korai tejesérés.

Őszi búza: A múlt héten már Zalában is megjelentek a **fuzáriumos kalászfertőzés** tünetei, technológiától függően 2-4 %-os kalászfertőzöttség mellett. A párás időjárásban a fertőzött kalászhokok fehéres-rózsaszínes elszíneződése is szembetűnő (1. fotó).

A helyenként felázott talaj és a gyakori szeles időszakok miatt a gabona állományok megdőlése látható több táblán. Ez jelenleg és később is kedvez a **fuzárium** és a **korompenész** fertőzésének, felszaporodásának az állományok alsó páradús környezetében.

A két betegség (melyeket több kórokozó is előidézhethet) előfordulása nemcsak a megdőlt hanem a még lábon álló állományokban is jellemző, ezért ha marad a csapadékos, párás időjárás, akkor komoly fertőzések és ebből kifolyólag jelentős minőségromlás alakulhat ki a betakarításig!

A legalább viaszérés állapotú gabonákban a betegségeknek elsősorban felületi fertőzöttsége következhet be. A magas fertőzési nyomás ellenére újabb védekezés mégsem javasolt, részben a kijuttatandó hatóanyagok korlátozott szállítódása, részben az engedélyezett készítmények hosszú élelmezés egészségügyi várakozási ideje miatt.

Tavaszi búza: Az állományok alsó részén a száron és a leveleken erősödött a **lisztharmat** fertőzöttség. Gyenge fokozat (6-10 %, 2-es skála) mellett jellemző a betegség, de a párás időjárás kedvez a fertőzésnek, terjedésnek ezért ahol esetleg még nem tették, a védekezéseket haladéktalanul el kell végezni.

A **sárgarozsda** kezdeti és sporuláló levéltünetei is megfigyelhetők az állományokban (a védettekben észlelési szinten). A kalászhokok egészségesek.

1. fotó: Kalászfuzáriózis őszi búzán

KUKORICA

Növényfenológia: ~7-11 leveles állapot

Az eső hatására a kukorica állományok lendületes fejlődésnek indultak.

A megyében kihelyezett fénycsapda Nagykanizsa környékén jelezte a **kukoricamoly** rajzását 2-4 db lepke/csapda/3 nap mennyiséggel.

A megye északi részén (annak ellenére hogy az ottani csapdák nem fogtak molyt), **észlelési szinten megfigyelhetők a fiatal lárvák** által rágott lyukak és a lárvák a leveleken (csak egy táblán találtam). A védekezési döntéshez a rajzási adatok figyelemmel kísérése mellett, fontos a táblák folyamatos szemléje!

Észlelési szintű a **levéltetvek** jelenléte a kukorica állományok alsó részén (Banks-féle skála: 1-es fokozat).

A megye középső területein, néhány táblán a **vörösnyakú árpabogár** nagy tömegét és kártételét lehet megfigyelni a leveleken (2-3. fotó).

Betegségek közül észlelési szintű a sérült szárazokon a **golyvásüszög** megjelenése.

2-3. fotó: Vörösnyakú árpabogár és kártétele kukoricán (Fotók: Tulok Krisztián)

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: csillagbimbós állapot

Napraforgóban a múlt héten megkezdődött a **poloskák** betelepődése. Mostanra számuk kissé növekedett, a fertőzöttség gyenge mértékű, átlagosan 1 db imágó/növény mennyiség jellemző. Jelentősebb felszaporodásuk, betelepedésük száraz, meleg időben várható.

Az alsó leveleken megjelentek az **alternáriás foltosság** tünetei a permetezetlen állományokban. A fertőzöttség gyenge mértékű (1-2-es skála, 1-10 %) (4. fotó).

4. fotó: Alternáriás foltosság napraforgón

BURGONYA

Növényfenológia: virágzás-virágzás vége

A **burgonyabogarak** minden fejlődési fokozata megfigyelhető az állományokban, de jelenlétük károsításuk a védekezések miatt csökkenő mértékű.

A párás, meleg időjárás kedvezett a **burgonyavész** fertőzési folyamatainak. Az újabb esőkkel, újabb fertőzési ciklusok elindulására van esély, ezért az intenzív védekezéseket folytatni kell. A betegség lappangási ideje, egy-egy csapadékos napot követő 6-7 nap körül alakul a jelenlegi hőmérsékletek alapján.

Az **alternáriás levélfoltosság** tünetei fokozódtak az alsó leveleken, gyenge fertőzöttség mellett figyelhető meg a betegség (1-2-es skála, 1-10 %).

ALMA, KÖRTE, CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY)

Növényfenológia:

Alma, körte: ~50-60 %-os gyümölcsméret, színeződés, hajtásnövekedés
Cseresznye, meggy: érés; szilva: gyümölcsfejlődés

Almában a lisztharmat tünetei nem fokozódtak az elmúlt héten, a védett kertekben gyenge fertőzöttség jellemző (2-es skálafokozat, 6-10 %).

A csapadékos időjárás (a tartós levélnedvességgel) a **varasodás** konídiumos fertőzésének kifejezetten kedvez (kedvezett), ezért a jelenlegi gyenge (2-es skála, 6-10 %) fertőzöttség növekedésére számíthatunk. A múlt heti közepes-erős fertőzési fokozatok következményeként a napokban várható a tünetek megjelenése lombon.

A gyümölcsök fertőzöttsége nem változott a védett ültetvényekben, gyenge fokozatú (1-es skála, 1-5 %), de azok még fogékonyak a fertőzésre. Intenzív védelem javasolt.

Az **almamoly** rajzása folyamatos, viszonylag alacsony, 3-6 db hím/csapda/3 nap mennyiséggel.

Az **almalevél-aknázómoly** rajzása gyenge létszámú 6-12 db hím/csapda/3 nap fogással a csapdákból.

Almában a **vértetvek** gócszerű erős fertőzése továbbra is megfigyelhető. A csapadékkal jól ellátott (vagy öntözött) ültetvényekben erőteljes a hajtásnövekedés, amely a kártevő felszaporodásához kedvez. A védelem indokolt.

Almában a észlelési szinten megkezdődött a **kaliforniai pajzstetű** lárva rajzása. A védekezések megkezdése ~50 %-os lárva rajzás esetén válnak esedékessé, időjárástól függően ~1-1,5 hét múlva.

Körtében a varasodás levél tünetei nem erősödtek jelentősen, a betegség gyenge fertőzöttség (1-es skála, 1-5 %) mellett jellemző, levélen és gyümölcsön egyaránt.

Az **erwiniás elhalás** hajtástünetei azonban tovább fokozódtak körtén és almán is! A fertőzött hajtások folyamatos eltávolítása és réz tartalmú készítmények használata továbbra is javasolt.

Szilvában a **szilvamoly** rajzása folyamatos, de alacsony népességű (3-8 db hím/csapda/3 nap).

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása folyamatos, kissé csökkenő, 16-28 db hím/csapda/3 nap mennyiséggel a feromon csapdáiban.

Cseresznyében a **cseresznyelég** rajzása alacsony szintű, a kártétel azonban növekedett, 1-4 % cseresznyén és meggyen.

Fokozódott a **moniliás gyümölcsrothadás** cseresznyében és meggyben is, 2-5 %-os fertőzöttség jellemző. A betegség fertőzésveszélye a csapadékos napok megléte és a gyümölcsök érése miatt tovább nő. Védekezés már csak a kései fajtákban javasolt.

SZŐLŐ

Fenológia: virágzás – kötődés - 2-3 mm-es bogyók.

Az esős napok elsősorban a **peronoszpóra** fertőzésnek kedveztek. Megjelentek az első „olajfoltok” a leveleken, valamint a kötődött bogyók fertőzöttsége is látható, egyelőre sporuláció nélkül (5. fotó).

5. fotó: Szőlőperonoszpóra tünete fürtön

Lisztharmat tüneteket továbbra sem találtunk a kezelt ültetvényekben, de amennyiben szárazabbra fordul az időjárás (magas páratartalommal), a betegség fertőzésveszélye fokozódik. A betegségek ellen intenzív védelem javasolt.

Az **amerikai szőlőkabóca** lárvakelése folyamatos, többségében L2-es lárvafokozatok figyelhetők meg (észlelési szinten L3). A védekezéssel még célszerű várni, azt az L3-L4-es lárvastádiumban javasolt elvégezni.

Zalaszentlőrinc, 2020. június 21.

Tűh Annamária
előrejelző